

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 15/2024, 14 MARCA 2024 © PISM

KOMENTARZ

Spotkanie prezydenta i premiera RP z prezydentem USA

Marcin Andrzej Piotrowski, Mateusz Piotrowski

12 marca prezydent Andrzej Duda i prezes Rady Ministrów Donald Tusk spotkali się z prezydentem Joe Bidenem. Wizyta miała charakter symboliczny, została zorganizowana w związku z 25. rocznicą członkostwa Polski w NATO. Rozmowy merytoryczne dotyczyły dwustronnej współpracy obronnej i energetycznej oraz w ramach Sojuszu, a także wsparcia dla Ukrainy. Podczas wizyty polskiej delegacji administracja USA zadeklarowała możliwość kolejnych dostaw uzbrojenia, pomocnego przy dalszej modernizacji i rozbudowie polskich sił zbrojnych.

Jakie były cele polityczne spotkania dla obu stron?

Nietypowy format rozmów – jednoczesna obecność prezydenta i premiera Polski – miał na celu uzyskanie przez USA zapewnień ze strony nowego polskiego rządu o kontynuacji kluczowych kierunków współpracy dwustronnej, w tym największych programów zbrojeniowych i budowy elektrowni jądrowej. Administracji Bidena zależało również na uzyskaniu potwierdzenia, że w Polsce istnieje ponadpartyjny konsensus w kwestii polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, zwłaszcza w zakresie współpracy z USA, wzmocnienia NATO, odstraszenia Rosji oraz wsparcia dla Ukrainy. Dla Polski wizyta była okazją do podkreślenia jej strategicznej roli jako sojusznika USA na wschodniej flance NATO. Zależało jej także na potwierdzeniu amerykańskich gwarancji bezpieczeństwa wynikających z art. 5 traktatu waszyngtońskiego, chcąc zmniejszyć obawy społeczne związane z rosyjskim zagrożeniem. Wspólne spotkanie z Bidenem potwierdziło kluczowe znaczenie relacji z USA bez względu na koniunkturę polityczną w Polsce.

Jak przekaz przywódców Polski może wpływać na politykę USA?

Przy okazji wizyty prezydent Duda wezwał do podniesienia progu wydatków obronnych państw NATO do minimum 3% PKB, zapowiadając próby przekonania sojuszników do podjęcia takiego zobowiązania. Rozpoczęcie debaty na ten temat w gronie sojuszników może wyrzucić presję na państwa przeznaczające na obronność mniej niż 2% uzgodnione w 2014 r. Prezydent spotkał się także z przedstawicielami obu partii w Kongresie, rozmawiając o utrzymaniu wsparcia dla Ukrainy. Na ten temat dyskutował ze spikerem Mikiem Johnsonem, postacią kluczową dla przyjęcia pakietu pomocowego Bidena przez Izbę Reprezentantów, w której większość posiadają Republikanie. Szanse na przekonanie Kongresu USA wydają się jednak minimalne. Jest to sprawa o silnym znaczeniu wewnętrznym, polaryzująca scenę polityczną, a przyjęcie pakietu dodatkowo utrudnia nasilająca się kampania wyborcza przed listopadowymi wyborami prezydenckimi i do Kongresu. Mimo to sygnał ze strony Polski jest ważny w kontekście dalszego finansowania wsparcia dla Ukrainy i nie można wykluczyć powodzenia całości działań administracji, demokratów i sojuszników USA.

KOMENTARZ PISM

Jakie systemy uzbrojenia USA są gotowe dostarczyć Polsce?

Podczas rozmów polskiej delegacji władze USA zaproponowały udzielenie Polsce kredytu o wartości 2 mld dol. na zakup śmigłowców AH-64 Apache, zaś Departament Stanu wyraził zgodę na dostawy dodatkowych pocisków dla Sił Powietrznych RP. Zakup 96 szturmowych AH-64 zwiększałyby zdolności Polski do zwalczania celów naziemnych potencjalnego agresora, w tym sił pancernych. Realizacja wartych łącznie 1,91 mld dol. dostaw pocisków powietrze–powietrze typu AIM-9X Sidewinder (232) i AIM-120C-8 AMRAAM (745) zwiększałyby z kolei jej zdolności do

eliminacji lotnictwa i pocisków manewrujących. Najpoważniejsze konsekwencje dla bezpieczeństwa Polski i NATO miałyby jednak pełna dostawa aż 821 zaawansowanych pocisków manewrujących AGM-158B-2 JASSM-ER o zasięgu 900–1000 km (koszt z logistyką 1,77 mld dol.). Polska posiada już nieujawnioną ilość JASSM-ER i starszych JASSM o zasięgu 340 km. Zwielokrotnienie arsenału ofensywnego Polski – zgoda Departamentu Stanu nie precyzuje możliwych terminów dostaw JASSM – istotnie wpłynęłaby na siłę polskiego odstraszania względem Rosji i Białorusi.